

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

samt redogörelse för våra aktiva åtgärder
enligt diskrimineringslagen

Grillska Gymnasiet Eskilstuna

Läsåret 2024-2025

Reviderad HT 2024

Innehåll

Skolans värdegrund och mål	2
Grillska Gymnasiet i Eskilstuna	2
Syfte med detta dokument	2
Ansvarig	3
Implementering	3

Kartläggning och analys av nuläge	4
Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.....	5
Vårt främjande arbete.....	5
Vårt förebyggande arbete	6
Vårt åtgärdande arbete	7
Framåtriktat arbete 2024/2025	7
Vilka utmaningar har vi framför oss?	8
Bilaga 1 – Lagar.....	9
Bilaga 2 - Rutiner för hanteringen av kränkingsärenden	11

Skolans värdegrund och mål

Vi är stolta över att dela vår människosyn och värdegrund med Stadsmissionens Skolstiftelse och Stockholms Stadsmission. Denna uttrycker alla människors lika värde och allas rätt till en likvärdig utbildning. I praktiken innebär detta att vi tror på alla våra elevers inneboende förmåga och vilja att utvecklas och att vi stöttar våra elever att nå sina mål. Målsättningen är att våra elever ska trivas och utvecklas så långt som möjligt under sina år hos oss.

Vi vill att våra elever/ deltagare/ studerande ska få följande under en utbildning hos oss:

- Kunskap
- Stark självbild
- Förmåga att tolka omvärlden ur olika perspektiv
- Livslångt lärande
- Förmåga att bygga sitt eget liv
- Förmåga att bygga ett demokratiskt medmänskligt samhälle

Grillska Gymnasiet i Eskilstuna

Skolan ligger mitt i Eskilstuna centrum och har i dagsläget 658 elever uppdelade på sex olika program, med både teoretisk och praktisk inriktning. Skolan består av tre våningsplan samt två frisörsalonger och ytterligare tre lektionssalar i samma kvarter. Vår skolrestaurang Blå Molnet finns i en intilliggande byggnad och kan även användas som samlingslokal vid behov.

Vi är en idéburen skola utan vinstsyfte som drivs av Stadsmissionens Skolstiftelse. Att vi inte är vinstdrivande innebär att skolpengen används i verksamheten. Stadsmissionens Skolstiftelse driver ytterligare fem gymnasieskolor i Mälardalenregionen.

Syfte med detta dokument

Häftet du håller i din hand är grunden i arbetet för att förhindra kränkningar, trakasserier och diskriminering av elever och personal, både i och utanför skolan. Skollagen och Diskrimineringslagen (se bilaga 1) tydliggör skolans skyldigheter i detta uppdrag. För att arbeta med dessa frågor behöver vi ta hjälp av eleverna för att upptäcka var riskerna finns samt analysera och åtgärda förekomsten. Vi ska även följa upp arbetet på ett systematiskt sätt för att kunna arbeta både främjande och förebyggande. Detta minimerar risken för fortsatta kränkningar och ökar möjligheten att alla elever ska trivas hos oss.

Begreppsdefinitioner

Kränkning

Ett beteende som kränker en persons värdighet, utan att kunna kopplas till diskrimineringsgrunderna. Tex ryktesspridning på sociala medier, hot, våld, ned-sättande ord eller förlöjliganden.

Trakasserier

Ett beteende som kränker någons värdighet och samtidigt kan kopplas till någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Trakasserier räknas som en form av diskriminering.

Sexuella trakasserier

Ett oönskat beteende av sexuell natur som riktas mot någon annan. Exempel på detta är ovälkomna komplimanger, att tafsa eller objektifiera någons kropp verbalt, anspela på sexuella handlingar eller att skicka oönskade nakenbilder. Sexuella trakasserier räknas som en form av diskriminering.

Diskriminering

Orättvis behandling som kan kopplas till någon av de sju diskrimineringsgrunderna och som utförs av någon i maktposition (som en lärare, busschaufför, läkare etc). Om en jämnårig kamrat utför diskrimineringen räknas det som trakasserier.

De sju diskrimineringsgrunderna

Enligt Diskrimineringslagen är det förbjudet att kränka eller behandla någon orättvist utifrån dess **kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller trosuppfattning, funktions-variation, sexuella läggning** eller **ålder**.

Källa: Skollagen, Diskriminerings-lagen, Skolinspektionen, Diskrimineringsombudsmannen och Skolverket.

Ansvarig

Skolans rektor har i uppdrag att se till att likabehandlingsplanen revideras årligen samt att åtgärdande arbete dokumenteras. Dokumentet revideras och samverkas med eleverna i elevrådet, elevhälsan och skolans övriga personal. Arbetet med kompetensutveckling för personal inom likvärdighets- och jämställdhetsarbete leds av rektor.

Implementering

Planen mot diskriminering och kränkande behandling lyfts vid varje läsårsstart för samtliga elever samt till nyanställd personal vid introduktionen. Planen ska följas och hållas levande av alla på skolan.

Kartläggning och analys av nuläge

För att få reda på hur eleverna mår och trivs i skolan genomförs det varje år elevenkäter för alla elever, hälsosamtal med skolsköterska i år 1 och utvecklingssamtal en gång per termin för alla elever. Vi läser även av statistik över elevernas närvaro, betyg och examensgrad.

Det vi ser är att eleverna på vår skola har en hög examensgrad, 98% 2024. Detta till följd av ett nära samarbete mellan personal och elever. Närvaron har ökat från nästan 80% till 85% under sista året, även det en följa av att vi gjort ett omställningsarbete där vi hela tiden arbetar med att lektionen ska vara viktig och att eleverna ska se att det är på lektionen lärandet sker.

I våra enkäter framkommer det att eleverna är medvetna om, och uppfattar att alla på skolan arbetar efter, vår värdegrund. Årets siffror visar på en ökning med 0.04 upp till 4.14 (av 5). Elevernas känsla av trygghet har även den ökat med 0.06 till 4.29 (av 5).

Vi började detta läsår med att genomföra en kompetenshöjande insats för alla som arbetar i skolan genom diskussioner i hur vi kan möta svåra samtal utifrån områden som är kränkande uttryck, rasism, diskriminering och psykisk ohälsa. Detta för att alla ska känna sig säkra i att agera direkt vid misstanke om att vår värdegrund inte följs eller att eleverna känner sig otrygga.

Insatser som gjordes förra året var ett omställningsarbete med att tydliggöra vikten av lektionsnärvaro och med den tydligheten har närvaron ökat och vi kan fånga upp elever på ett mer effektivt sätt för att säkerställa trygghet och mående.

Antalet kränkingsärenden under förra läsåret 2023-2024 var 4 stycken varav 1 bedömdes inte som en kränkning efter utredning.

Begreppsdefinitioner

Främjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att öka trivseln och tryggheten för alla, utan att något särskilt har hänt. Arbetet sker dagligen, riktas till alla och ska spegla skolans värdegrund.

Förebyggande arbete

Ett förebyggande arbete är mer målriktat för att motverka att kränkningar, trakasserier eller diskriminering uppstår. En del av detta arbete omfattar kartläggningar och riskbedömningar.

Åtgärdande arbete

Det åtgärdande arbetet har som syfte att snabbt kunna åtgärda fall av kränkningar, trakasserier eller diskriminering. All personal samt alla skolans elever ska ha vetskap om skolans strategier och handlingsplaner.

Källa: Skolverket.

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Vi arbetar ständigt med att förbättra och förfina våra processer för att kunna möta alla elever och tillse en skolmiljö som inger trygghet och studiero.

Vårt främjande arbete

Inom Stadsmissionens Skolstiftelse ser vi det som självklart att det är de goda relationerna med eleverna som leder till positiva resultat i undervisningen. Med andra ord lägger vi stor tonvikt vid att lära känna våra elever och deras olika behov samt att skapa inkluderande miljöer där alla ska trivas.

Introduktionsdag och överlämningar: Innan våra nya elever i årskurs 1 börjar hos oss kallas de till ett introsamtal där de får lite information om vad som kommer att hända under introveckan samt har möjlighet att ge egen överlämning kring eventuella behov. Detta skapar en första relation till lärare och inger trygghet. Att få överlämning från tidigare skolgång gör att vi som ny skola bättre kan arbeta för att främja en god skolstart.

Introduktionsvecka: Alla elever i årskurs 1 har vid terminsstart en introduktionsvecka där teambuilding och relationsskapande står högt på agendan. Detta följs sedan upp under nästkommande tre år med bland annat olika aktivitetsdagar, resor, studiebesök, övernattningar i skolan och på mentorspass.

Klassmentor: Alla klasser har en egen mentor som följer elevens pedagogiska, sociala och personliga utveckling under de tre år hen studerar på Grillska.

Mentorspass: Alla elever har mentorspass en gång i veckan. Dessa planeras i arbetslagen och kan innehålla klassråd, studietid och jag-stärkande aktiviteter som ska öka elevernas känsla av egenmakt, ansvar, motivation och delaktighet både nu och framöver i livet.

Elevhälsa: Vid sidan av mentorerna och lärarna finns ett starkt elevhälsoteam på skolan med olika professioner så som två specialpedagoger, en socialpedagog, två skolsköterskor, två studie- och yrkesvägledare samt två kuratorer. Tillkommer gör även en skolpsykolog och skolläkare några dagar per månad.

Trygghet och trivsel: I klassrummen har eleverna fasta sittplatser som mentorn bestämt i förväg, utifrån elevernas och klassens behov. Sittplaceringar och gruppindelningar roteras med jämna mellanrum för att eleverna ska ges möjlighet i att träna på att samarbeta med alla. Gemensamma ordningsregler finns på skolan som bland annat slår fast att lektionerna ska vara mobilfria. I hjärtat av skolan finns socialpedagogens arbetsrum och ett bemannat café där elever gärna samlas. På varje våning finns uppehållsrum, där det finns soffor för att sitta ner och umgås samt någon form av

aktivitet så som pingisbord, biljardbord och fotbollsspel. Utomhus på skolgården finns det bänkar, utepingisbord och en mindre gräsyta.

Hälsosamtal: Skolsköterskorna genomför hälsosamtal med alla elever i årskurs 1.

Hälsovecka: Varje år genomförs en hälsovecka på skolan med olika tema för varje år med fokus på olika perspektiv på hälsa och välmående. Under veckan bjuds eleverna på frukost under veckan och det erbjuds olika forum för samtal och aktiviteter exempelvis föreläsningar.

Elevråd: Grillskas elevråd består av elever från alla program, en skolsköterska, socialpedagog och rektor. Här ges det utrymme för elevernas åsikter och önskemål. Aktuellt elevrådsprotokoll finns alltid uppsatt på skolans anslagstavlor. Eleverna ges möjlighet att genomföra en trygghetsvandring där eleverna kan peka ut platser på skolan som kan vara ett utrymme som känns otryggt och tillsammans med personalen diskutera och komma fram till hållbara lösningar.

Introduktion för nya medarbetare: Nyanställd personal förväntas snabbt komma in i skolans arbete och får ett introduktionsmaterial som bland annat innehåller *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*. Den nyanställde ska bli tilldelad en mentor i form av en erfaren personal.

Samtal om diskrimineringsgrunder, jämställdhetsfrågor och kränkande behandling: I flera kurser bland annat samhällskunskap, naturkunskap, ledarskap och organisation, religion samt historia lyfts dessa frågor aktivt. Även i hälsosamtal samt i de vardagliga samtalen diskuteras detta.

Vårt förebyggande arbete

För att ta reda på vilka områden vi behöver arbeta mer med låter vi våra elever genomföra Skolstiftelsens elevenkät varje vårtermin. Elevenkäten syftar till att kartlägga och få syn på områden som kan komma att behöva förbättras utifrån trygghet och trivsel på skolan.

För att fortsätta vara en trygg skola arbetar vi aktivt med språkbruk, sociala koder, trygghet i klassrummet och ledarskap. Vi har även återkommande samtal med eleverna kring hur sociala medier ska hanteras och påminna om att fotografering och publicering av andra, både elever och personal, är förbjudet utifrån risken att någon kan uppfatta det som kränkande.

Socialpedagogen: Har som främsta uppdrag att arbeta socialt och förebyggande med eleverna. Detta bidrar till en känsla av trygghet och trivsel på skolan. Socialpedagogen arbetar aktivt med elevernas jargong, kränkningar, gruppdynamik och närvaro men framför allt med att skapa positiva relationer med eleverna.

Närvarostöd: Socialpedagogen tillsammans med kuratorer och ansvarig rektor samarbetar med pedagogerna i lärararbetslagen för att stötta elevernas närvaro i skolan. Socialpedagogen har som uppgift att kartlägga de elever som har en problematisk frånvaro, övrig frånvaro ska följas upp av mentor. Då detta arbete har blivit mer systematiskt har vi större möjlighet att fånga upp orsaker till frånvaro och snabbare sätta in rätt åtgärder om det framkommer situationer som innefattar diskriminering eller kränkning. Socialpedagogen har även månadsavstämningar med varje mentor för att lyssna in hur stämningen är i respektive klass.

Kompetensutveckling: Under läsåret kommer personal att få analysera risker i arbetet gällande hot och våld. Övrigt kompetensutvecklingsfokus under året kommer vara att utveckla det viktiga klassrumsarbete där lärarna ska arbeta mer språkutvecklande och uppsökande för att få eleverna att bli mer rustade att förstå sammanhang och känna sig sedda.

Samarbete: Lärararbetslag och elevhälsan samarbetar i olika forum för att förebygga elevers ohälsa. Vid elevhälsomötet (EHM) kan enskilda elever eller grupper lyftas av arbetslagen och tillsammans med elevhälsoteamet görs kartläggning och förslag på åtgärder tas fram. Socialpedagogen har uppföljning med mentorer en gång i månaden gällande elevers skolnärvaro och mående. Specialpedagoger har individuell handledning med undervisande lärare två gånger per termin. På arbetslagsmötet varje vecka lyfter arbetslagen elevärenden och klasser för att tidigt upptäcka om det förekommer diskriminering eller trakasserier.

Vårt åtgärdande arbete

Socialpedagogen, med stöd av ansvarig rektor och kuratorer, har i uppgift att arbeta med kränkningar och när det uppstår incidenter följer de vår rutin med att prata med samtliga inblandade, kontakta vårdnadshavare, göra en handlingsplan och sedan följa upp hur eleverna mår en tid efteråt. Uppgifterna skickas alltid till vår huvudman. För rutinen, se bilaga 2.

Framåtriktat arbete 2024/2025

För att säkerställa att alla elever får ta del av våra förebyggande insatser finns tanken på ett treårshjul, som avser att sammanställa alla våra återkommande insatser och tydligt visa vad eleverna kan förvänta sig under sina tre år på Grillska. Detta blir samtidigt en handbok som lärare och mentorer kan stödja sig emot i sin planering och undervisning. I treårshjulet kommer allt det vi redan gör i form av introduktionsvecka, studentaktiviteter, olika tema-dagar etcetera finnas med.

Ett viktigt arbete blir att introducera all personal och elever i treårshjulets olika områden för att kunna implementera dessa i undervisningen och skolans övriga miljöer. Att arbeta för att all personal har en gemensam och delad uppfattning kring vår värdegrund och tillsammans tar ansvar för alla våra elever är också ett ständigt pågående arbete.

Våra lokaler ska vara ändamålsenliga, tillgängliga och trygga och ses över kontinuerligt. Vi har under förra och inför detta läsår förbättrat skolans inre miljö genom en uppdatering med nya möbler, ytterligare ett större klassrum, ombyggt café och nymålade väggar. Matsalen kan ibland upplevas liten och trång under vissa tider och därför pågår ständigt ett arbete med att förbättra schema för att sprida ut elevantalet.

Utöver det vi arbetar med i vårt läsårshjul har vi även några riktade insatser som vi planerar att genomföra. Årskurs 3 kommer att få möjlighet att se filmen och ta del av ett arbetsmaterial av Glada Hudikteatern, "Det kunde varit vi", som behandlar hur det var att växa upp med en intellektuell funktionsnedsättning i en annan tid. Vi har även ansökt om att några av våra elever ska få delta i ett projekt med Fryshuset kring att förebygga hedersförtryck och hedersrelaterat våld, vilken vi ännu ej fått veta om vi kommit med. Ett annat projekt vi ansökt att skolan ska få ta del av är Safe Selfie Academy (SSA)s utbildning som syftar till att öka kunskapen hos elever, vårdnadshavare och professionen om utsatthet på nätet. Utbildningen ger kunskaper i hur barn och unga kan skydda sig, vad man gör om någon har blivit utsatt samt att få barn och unga att våga berätta om de blivit utsatta. Utbildningen kan ses som en del i den ämnesintegrerade undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer. All personal kommer även få en utbildningsdag med Regnbågsfonden som arbetar för att alla människor ska ha fullständiga mänskliga friheter och demokratiska rättigheter.

Vilka utmaningar har vi framför oss?

I en orolig omvärld blir det nya utmaningar för skolan. Oron i världen påverkar elever som ibland har svårt att hantera det. Vi som skola behöver då stå upp ännu mer för trygghet och ge eleverna en bra stabil värdegrund att stå på.

En skola för ett mänskligare samhälle

Bilaga 1 – Lagar

I skollagens sjätte kapitel finns föreskrifter om skolväsendets skyldigheter att motverka och åtgärda kränkande behandling av elever.

”6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.”

”7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.”

”8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan.”

”9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.”

”10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.”

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

I diskrimineringslagens tredje kapitel anges skolans skyldigheter till aktiva åtgärder mot diskriminering enligt de sju diskrimineringsgrunderna

- 1) Kön
- 2) Könsoverskridande identitet eller uttryck
- 3) Etnisk tillhörighet
- 4) Religion eller annan trosuppfattning
- 5) Funktionsnedsättning
- 6) Sexuell läggning
- 7) Ålder

Aktiva åtgärder är förebyggande och främjande arbete för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter. Skyldigheten omfattar även att ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

"2 § Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. "

"3 § Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande.

Åtgärder ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt."

"18 § Utbildningsanordnaren ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Utbildningsanordnaren ska följa upp och utvärdera de riktlinjer och rutiner som finns enligt första stycket."

"19 § I arbetet med aktiva åtgärder ska utbildningsanordnaren samverka med dem som deltar i sådan utbildning som avses i 15 § och med anställda i verksamheten."

"20 § Utbildningsanordnaren ska varje år skriftligen dokumentera arbetet med aktiva åtgärder

Dokumentationen ska innehålla

1. en redogörelse för alla delar av arbetet som det beskrivs i 2 och 3 §§,
2. en redogörelse för de åtgärder som vidtas och planeras enligt 18 §, och
3. en redogörelse för hur samverkansskyldigheten enligt 19 § fullgörs."

Det har diskuterats att införa bestämmelserna om aktiva åtgärder mot diskriminering i skollagen men inget sådant beslut är ännu fattat.

Bilaga 2 - Rutiner för hanteringen av kränkingsärenden

1. Det är all personals ansvar att ingripa mot alla former av kränkande behandling.
2. Du som uppmärksammar en kränkning - blunda inte! Visa att du har upptäckt situationen. Tala om att du inte accepterar handlandet.
3. Du som känner dig kränkt – ta kontakt med din mentor eller till någon annan ur skolpersonalen.
4. Även misstanke om att kränkningar förekommer ska tas på allvar. Vid misstanke genomförs kartläggningssamtal med eleverna i klassen/gruppen.
5. En rektor samt mentorer till inblandade elever ska informeras av den personal som misstänker kränkning. Rektorn informeras vid misstänkt kränkning från personal.
6. Vår socialpedagog, ibland tillsammans med annan personal, samtalar med inblandade elever, en och en, och lyssnar till deras versioner. Samtalen ska ske snarast och i snabb följd. Minnesanteckningar ska föras. Målet med samtalen är att alla inblandade känner att de kan bidra med något som leder till en positiv förändring.
7. Efter samråd med rektor informeras förälder/vårdnadshavare till både drabbad elev och den/de som utfört kränkningen om eleven är omyndig.
8. Rektor ansvarar för att ärendet dokumenteras och en handlingsplan upprättas vid behov i samråd med eleven/eleverna och dennes/deras vårdnadshavare. Handlingsplanen bör som regel riktas till såväl den elev som blivit utsatt som till den/de som utövat kränkningen.
9. Den kränkte måste kunna lita på att få stöd från de vuxna i skolan. Stödsamtal ska erbjudas av elevhälsopersonal. Även den som utfört kränkningen ska erbjudas stöd för att hitta en ny positiv roll.
10. Handlingsplanen följs upp av socialpedagog som informerar mentorer och rektor/rektorer.
11. Rektor är ytterst ansvarig för elevhälsoarbetet och anmäler kränkande behandling till huvudmannen. Rektor beslutar också om eventuell polisanmälan.